

4. E - svijet

4.6 Autorsko pravo i složenija pretraga

AUTORSKO PRAVO

- **Autorsko pravo** daje autoru (vlasniku) djela mogućnost da kontrolira njegovo korištenje.
- To mogu biti književna, znanstvena ili umjetnička djela.
- Za korištenje tuđih fotografija moraš imati dopuštenje autora fotografije.
- Zakonsko pravo autora da zaštiti svoje djelo naziva se **copyright** i označava se s

AUTORSKO PRAVO

Ako si preuzeo/preuzela fotografiju s interneta, moraš navesti **ime autora**.

Kod korištenja teksta - trebaš navesti:

- ime autora,
- naslov stranice ili
- poveznicu (link) na internetsku stranicu.

Ako je djelo zaštićeno oznakom **copyright** ne smiješ ga koristiti bez dopuštenja autora.

ZADATAK

- Upišite u Google pojam Creative Commons te učitajte stranicu:

<https://creativecommons.org/>

- u paru u pet minuta proučite stranicu i istražite što je to Creative Commons.

CREATIVE COMMONS

- **Creative Commons** su licencije nastale su kako bi se zaštitila autorskih prava u internetskom dobu.
- Postoji šest vrsta **Creative Commons** licencija koje se razlikuju prema stupnju ograničenja.

Licencije **Creative Commons** omogućavaju korisnicima da djelo autora:

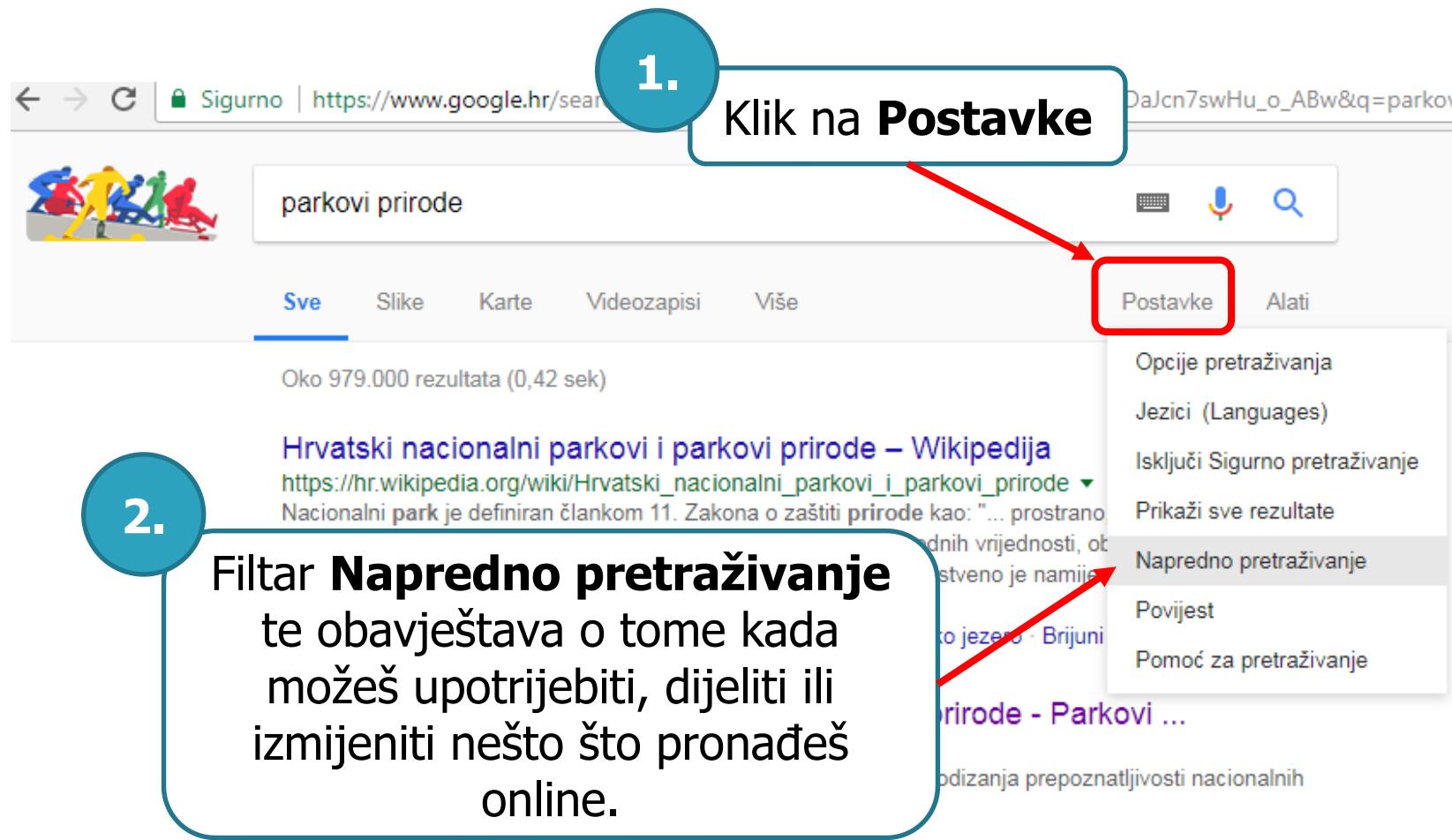
- umnožavaju,
- dijele i
- njime se koriste uz određena ograničenja.

CREATIVE COMMONS

Licencije	Uvjeti upotrebe
	Navođenja autora
	Navođenja autora, dijeljenje pod istim uvjetima
	Navođenja autora, bez prerade djela
	Navođenja autora, samo u nekomercijalne svrhe
	Navođenja autora, samo u nekomercijalne svrhe, dijeljenje pod istim uvjetima
	Navođenja autora, samo u nekomercijalne svrhe, bez prerade djela

PRETRAŽIVANJA POMOĆU OPCIJE PRAVA UPOTREBE

1. Klik na **Postavke**

parkovi prirode

Sve Slike Karte Videozapis Više Postavke Alati

Oko 979.000 rezultata (0,42 sek)

Hrvatski nacionalni parkovi i parkovi prirode – Wikipedija
https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatski_nacionalni_parkovi_i_parkovi_prirode

Nacionalni park je definiran člankom 11. Zakona o zaštiti prirode kao: "... prostrano područje s posebnim vrijednostima, otprilike u obliku jezera - Brijuni ..."

2. Filter **Napredno pretraživanje** te obavještava o tome kada možeš upotrijebiti, dijeliti ili izmijeniti nešto što pronađeš online.

Opcije pretraživanja
Jezici (Languages)
Isključi Sigurno pretraživanje
Prikaži sve rezultate
Napredno pretraživanje
Povijest
Pomoć za pretraživanje

PRETRAŽIVANJA POMOĆU OPCIJE PRAVA UPOTREBE

regija: bilo koja regija

posljednje ažuriranje: bilo kada

web-lokacija ili domena

pojmovi koji se pojavljuju: bilo gdje na stranici

Sigurno pretraživanje: Filtriraj eksplisitne rezultate

vrsta datoteke: bilo koji format

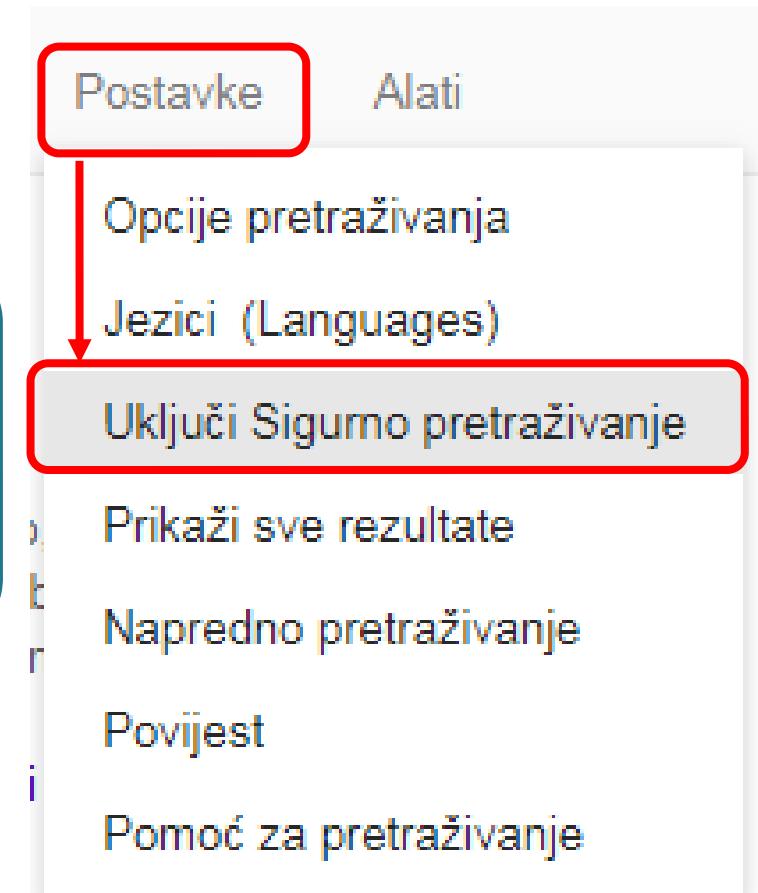
prava upotrebe: nije filtrirano po licenci

Možete i...
Pronađite stranice koje su slične

3. U odjeljku „**Prava upotrebe**“ na padajućem izborniku odaberि vrstu licencije koju želiš za sadržaj.

PRETRAŽIVANJA POMOĆU OPCIJE POSTAVKE

**Uključi Sigurno
pretraživanje**
Ovdje će se ukloniti većina
neprimjerenog sadržaja u
onome što pretražuješ.

PRETRAŽIVANJA POMOĆU OPCIJE ALATI

Opciju **Alati** možeš birati za Slike, Videozapise ili Karte

The screenshot shows the Google search interface for the query "nacionalni park". The "All" tab is selected. A red box highlights the "Alati" button in the top right corner. A red arrow points from the text above to this button. Below it, a dropdown menu is open, showing "Bilo koji jezik" with a checkmark and other options like "Bilo kad" and "Svi rezultati".

The screenshot shows the Google search interface for the query "nacionalni park". The "Images" tab is selected. A red box highlights the "Alati" button in the top right corner. A red arrow points from the text above to this button. Below it, a dropdown menu is open, showing "Veličina", "Boja", "Prava korištenja", "Vrsta", "Vrijeme", and "Više alata".

PRETRAŽIVAČKI OPERATORI

Pretraživački operatori su **oznake** kojima se ključne riječi kombiniraju u detaljniji zahtjev za pretraživanje.

Isključivanje riječi iz pretraživanja:

- Postavite **-** ispred riječi koju želite izostaviti.
- Na primjer: Nacionalni park **-** Risnjak

Pretraživanje točne fraze:

- Riječ ili izraz stavite pod **navodnike**.
- Na primjer: „park u Gorskoj Hrvatskoj“

ZADATAK

- Upišite u tražilicu svoje **ime i prezime** bez navodnika.
- Zapišite broj rezultata.
- Uočite jeste li dobili samo te pojmove.
- Sad pretražite svoje ime i prezime s navodnicima.

ZADATAK ZA KOD KUĆE

Posjeti internetske stranice:

- <http://www.ucilica.tv>
- <http://lektire.skole.hr>
- <http://www.tonimilun.com>
- <http://www.petzanet.hr>

Pogledaj što se na njima nalazi, pronaći ćeš mnoštvo kvalitetnog sadržaja za nastavu i razbibrigu.

SAŽETAK

- **Autorsko pravo** je pravo koje autoru (vlasniku) djela daje mogućnost kontroliranja i korištenja vlastitog djela.
- Licencije **Creative Commons** nastale su kako bi se zaštitila autorska prava u internetskom dobu.

